

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри підприємництва
і торгівлі

Протокол № 2 від 03.09. 2018 р.
Зав. кафедри

 С.В. Волошина

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 4

Розробник: Волошина С.В.,
доцент кафедри
підприємництва
і торгівлі, к.е.н., доцент

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	обов'язкова для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (скорочена форма, 50%)
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Кількість модулів	1
Лекції, годин	17
Практичні / семінарські, годин	8
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	95
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	1,5
самостійної роботи студента	5,6
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Мета: формування системи теоретичних знань щодо особливостей економічної поведінки торговельного підприємства і практичних навичок з оцінювання його економічних ресурсів, результатів та ефективності діяльності.

Завдання:

- формування знань щодо сутності ринку товарів і послуг, ролі і значення торгівлі в національній економіці, особливостей формування економічних ресурсів торговельного підприємства;

- оволодіння методичними підходами до оцінювання економічних ресурсів торговельного підприємства, його результатів, витрат та ефективності діяльності;

- опанування особливостями формування товарообороту підприємств оптової і роздрібною торгівлі та ресторанного господарства;

- набуття вмінь оцінювання економічних ресурсів торговельного підприємства, його результатів, витрат та ефективності діяльності;

- формування навичок визначення шляхів підвищення ефективності діяльності торговельного підприємства.

Предмет дисципліни: конкретні форми виявлення дії економічних законів і закономірностей розвитку суспільного виробництва в господарській діяльності торговельного підприємства.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Ринок товарів і послуг та його оцінювання.
2. Роль і значення торгівлі в національній економіці.
3. Особливості формування і використання економічних ресурсів торговельного підприємства та їх оцінка.
4. Роздрібний товарооборот.
5. Оптовий товарооборот.
6. Продукція і товарооборот підприємств ресторанного господарства.
7. Витрати обігу торговельного підприємства.
8. Фінансово-економічні результати діяльності торговельного підприємства.
9. Ефективність діяльності торговельного підприємства.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Торгівля як галузь національної економіки					
Тема 1. Ринок товарів і послуг та його оцінювання	11	1	1	-	9
Тема 2. Роль і значення торгівлі в національній економіці	13	3	1	-	9
Тема 3. Особливості формування і використання економічних ресурсів торговельного підприємства та їх оцінка	13	2	2	-	9
Теми 1-3. Модульний контроль 1 (МКР №1)	5	-	-	-	5
Разом за змістовим модулем 1	42	6	4	-	32
Змістовий модуль 2. Продукція, товарооборот та ефективність діяльності торговельного підприємства					
Тема 4. Роздрібний товарооборот	12	2	1	-	9
Тема 5. Оптовий товарооборот	12,5	2	0,5	-	10
Тема 6. Продукція і товарооборот підприємств ресторанного господарства	12,5	2	0,5	-	10
Тема 7. Витрати обігу торговельного підприємства	12	2	1	-	9
Тема 8. Фінансово-економічні результати діяльності торговельного підприємства	12,5	2	0,5	-	10
Тема 9. Ефективність діяльності торговельного підприємства	11,5	1	0,5	-	10
Теми 4-9. Модульний контроль 2 (МКР №2)	5	-	-	-	5
Разом за змістовим модулем 2	78	11	4	-	63
Усього годин	120	17	8	-	95

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського (практичного) заняття	Кількість годин
1	Семінар з виконанням практичних задач. Теми 1-2. Ринок товарів і послуг та його оцінювання. Роль і значення торгівлі в національній економіці	2
2	Практичне заняття. Тема 3. Особливості формування і використання економічних ресурсів торговельного підприємства та їх оцінка	2
3	Практичне заняття. Теми 4-6. Товарооборот торговельного підприємства	2
4	Практичне заняття. Теми 7-9. Витрати, результати та ефективність діяльності торговельного підприємства.	2
Разом		8

5. Індивідуальні завдання

1. Підготовка оглядів навчальної і періодичної наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Добір та обробка статистичної інформації, підготовка аналітичних довідок.
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях..

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Торгівля як галузь національної економіки			
Семінар з виконанням практичних задач. Теми 1-2. Ринок товарів і послуг та його оцінювання. Роль і значення торгівлі в національній економіці	18	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань семінарського заняття. Джерела [1-11]. 2. Самотестування. 3. Підготовка доповіді з питань функціонування ринку товарів і послуг та особливостей окремих видів торгівлі. 4. Домашнє розв'язання задач. 5. Підготовка аналітичних довідок №№1,2.	Тестування фронтальне та індивідуальне опитування презентація доповіді, результати розв'язання задач, презентація аналітичних довідок

Практичне заняття. Тема 3. Особливості формування і використання економічних ресурсів торговельного підприємства та їх оцінка	9	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань ресурсний потенціал торговельного підприємства особливості формування та оцінки ефективності використання основних засобів торговельного підприємства; особливості формування та оцінки ефективності використання персоналу торговельного підприємства та його стимулювання особливості формування та оцінки ефективності використання оборотних активів торговельного підприємства. Джерела [1-4; 8-10]. 2. Самотестування. 3. Підготовка доповіді з питань формування та використання економічних ресурсів торговельного підприємства. 4. Домашнє розв'язання задач.	Тестування фронтальне та індивідуальне опитування презентація доповіді, результати розв'язання задач
Теми 1-3. Модульна контрольна робота №1	5	1. Підготовка до МКР №1.	МКР №1
Разом змістовий модуль 1	32		
Змістовий модуль 2. Продукція, товарооборот та ефективність діяльності торговельного підприємства			
Практичне заняття. Теми 4-6. Товарооборот торговельного підприємства	29	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань практичного заняття. Джерела [1-5; 7-11; 15; 16; 19; 20]. 2. Самотестування. Підготовка доповіді з питань роздрібного, оптового і валового товарообороту. 3. Домашнє розв'язання задач. 4. Підготовка аналітичних довідок №3 і №4.	Тестування фронтальне та індивідуальне опитування презентація доповіді, результати розв'язання задач, презентація аналітичних довідок
Практичне заняття. Теми 7-9. Витрати, результати та ефективність діяльності торговельного підприємства.	29	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань практичного заняття. Джерела [1-5; 8-14; 17; 18]. 2. Самотестування. 3. Підготовка доповіді з питань формування витрат торговельного підприємства, його фінансово-економічних результатів та ефективності господарювання. 4. Домашнє розв'язання задач.	Тестування фронтальне та індивідуальне опитування презентація доповіді, результати розв'язання задач
Теми 4-9. Модульна контрольна робота №3	5	1. Підготовка до МКР №2.	МКР №2
Разом змістовий модуль 2	63		
Разом	95		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності											
	Загальні						Предметно-спеціальні					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
1. Знання сутності ринку товарів і послуг ролі і значення торгівлі в національній економіці, особливостей формування економічних ресурсів торговельного підприємства		+					+	+	+			
2. Розуміння особливостей формування товарообороту підприємств оптової і роздрібно торгівлі та ресторанного господарства		+						+	+		+	
3. Розуміння методичних підходів до оцінювання економічних ресурсів торговельного підприємства його результатів витрат та ефективності діяльності								+				
4. Уміння оцінювати економічні ресурси торговельного підприємства його результати, витрати та ефективність діяльності	+	+								+	+	+
5. Уміння визначати шляхи підвищення ефективності діяльності торговельного підприємства	+	+									+	+

8. Методи викладання

Лекції, семінарські (практичні) заняття самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, аналітичних довідок).

9. Методи оцінювання

Поточне оцінювання на семінарських (практичних) заняттях, усні презентації, модульні контрольні роботи, екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру

№ теми / семінарського (практичного) заняття	Вид роботи / бали					
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Теми 1-2	+	2	3			5
Тема 3	+	2		5		7
Теми 1-3	+				5	5
Разом змістовий модуль 1	+	4	3	5	5	17
Змістовий модуль 2						
Теми 4-6	+	6	3	10		19
Теми 7-9	+	6	3			9
Теми 4-9	+				5	5
Разом змістовий модуль 2	+	12	6	10	5	33
Разом	+	16	9	15	10	50

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні рекомендації для вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Волошина С.В. Економіка торговельного підприємства : курс лекцій / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. підпр. і торгівлі; С.В. Волошина. – Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2017. – 93 с.
2. Власова Н.О. Економіка торгівлі: навч. посіб. / Н.О. Власова, М.В. Чорна, В.А. Гросул та ін. – Х.: ТОВ «Видавництво «СВІТ КНИГ», 2014. - 520 с.
3. Фролова Л.В. Економіка торговельного підприємства: компендіум і практикум: навч. посіб. / Л.В. Фролова, Т.В. Кореніцина, Л.В. Шаруга. - Донецьк: ДонНУЕТ, 2013. - 248с.
4. Соламатин А.Н. Экономика, анализ и планирование на предприятии торговли: учеб. / Под ред. А.Н. Соломатина. – СПб: Питер, 2009. – 560 с.
5. Протопопова В.О. Економіка торговельного підприємства: навч. посіб. / В.О. Протопопова, М. І. Головінов та ін. - Донецьк: ДонНУЕТ, 2012. - 335 с.
6. Мазаракі А.А. Економіка торговельного підприємства / А.А. Мазаракі, Л.О. Логіненко, Н.Н. Ушакова ; під ред. Н.М. Ушакової. - К.: Хрещатик, 1999. - 800 с.
7. Фролова Л.В. Экономика торгового предприятия: уч. пособ. / Фролова Л.В., Головинов Н.И., Воскобоева Е.В., Шаруга Л.В. – Донецк: ДонНУЭТ, 2010. – 274 с.
8. Марцин В.С. Економіка торгівлі: підруч. / В.С. Марцин. – К: Знання, 2006. – 402 с.
9. Валевиц Р.П. Экономика торгового предприятия: уч. пособ. / Р.П. Валевиц. – Минск: Вышейш. шк., 2006. – 367 с.
10. Лігоненко Л.О. Економіка торгівлі (у рисунках, схемах та таблицях): навч. посіб. / Л.О. Лігоненко, А.М. Носуліч, Н.М. Новікова. - К.: КНЕУ, 2014. - 228 с.
11. Лігоненко Л.О. Економіка торговельного підприємства: методика розв'язання практичних завдань: навч. посіб. / Л.О. Лігоненко, І.В. Височин. – К.: КНЕУ, 2010. - 456 с.

Допоміжна

12. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. №2755-VI : за станом на 01.01.2017р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013р. №73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
14. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності / Наказ Міністерства економіки України від 02.03.2010р. №226. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://me.gov.ua>.
15. Методические рекомендации по определению рациональных товарных запасов на предприятиях розничной торговли. – К., 1990.

16. Национальный стандарт Украины ДСТУ 4281:2004 “Заведения ресторанного хозяйства. Классификация” /Приказ Держспоживстандарту от 31.03.2004г. №59. - К., 2004.

17. Ушакова П.Н. Управління прибутком торговельного підприємства / П.Н. Ушакова, Л.А. Кукурудза. – К., 1993.

18. Данько Т.П. Управление торговлей: учеб. / Т.П. Данько, З.М. Окрут, Н.З. Скомарцев. – М.: Экономика, 1985. – 246 с.

19. Аветисова А.А. Экономика ресторанного хозяйства: учеб. – Донецк: ДонНУЭТ, 2007. – 317 с.

20. Яковлев Ю.П. Економіка торгівлі з використанням інформаційних технологій: навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 376 с.

Інформаційні ресурси

21. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

22. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

23. Национальный институт стратегических исследований [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://www.niss.gov.ua>

24. Научная электронная библиотека «Киберленинка» [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://www.cyberleninka.ru>